

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLAVISTIKO

LIDIJA LESJAK

Anglicizmi u jeziku medija

Na primjeru hrvatskih internetskih časopisa

Anglicizmi v jeziku medijev

Na primeru hrvaških spletnih časopisov

Diplomsko delo

Mentor:
red. prof. dr. Vesna Požgaj Hadži

Univerzitetni študijski program prve
stopnje: Južnoslovanski študiji

Ljubljana, 2013

ZAHVALA

Zahvaljujem svojoj mentorici red. prof. dr. Vesni Požgaj Hadži na korisnim savjetima, strpljenju, pomoći i potpori tijekom izrade ovog rada.

Isto tako zahvaljujem svojim roditeljima na nesebičnoj financijskoj i moralnoj potpori i pomoći od početka mog obrazovanja do danas.

Zahvaljujem i kolegicama Tini Ratkaj i Tanji Vučkovac za svu pomoć oko gramatike i lektoriranja.

SAŽETAK

Engleski jezik, kao *lingua franca* suvremenog doba, snažno utječe na druge svjetske i europske jezike, između ostalih i na hrvatski. Dok je utjecaj engleskog jezika na hrvatski jezik u povijesti bio neznatan, u zadnjih nekoliko desetljeća njegov utjecaj ustrajno raste. Danas je engleski jezik prisutan svugdje, a pogotovo u medijima.

Rad se bavi engleskim utjecajem na jezik hrvatskih internetskih časopisa, tjednika i revija. Istraživanjem određenog korpusa i fonološkom, ortografskom, morfološkom te semantičkom analizom pronađenih anglicizama, rad pokušava odgovoriti na pitanja koliko često se pojavljuju anglicizmi u hrvatskim internetskim časopisima, jesu li ti anglicizmi na bilo koji način prilagođeni hrvatskom jeziku, što kažu rječnici o tim anglicizmima i koji su razlozi za takav utjecaj engleskog jezika na jezik hrvatskih medija.

Ključne riječi: engleski utjecaj, anglicizam, prilagodba stranih elemenata, hrvatski časopisi.

ABSTRACT

As *lingua franca* of the modern world, the English language has immensely influenced all the languages across Europe and the World, including the Croatian language. Although its impact on Croatian was not very significant throughout history, its influence has steadily increased over the last few decades. Today, English is present everywhere, but its biggest impact can be seen in the media.

In the thesis, I will discuss the influence of the English language on the language of Croatian online daily and weekly newspapers, as well as online magazines. By researching the selected corpus and by phonologically, orthographically, morphologically and semantically analysing the discovered anglicisms, the thesis will attempt to provide the answers to the following questions: how often do the anglicisms appear in Croatian online newspapers, have these anglicisms in any way adapted to the Croatian language, what do dictionaries say about these anglicisms and what are the reasons for such an impact of English on the language of Croatian media.

Key words: English influence, anglicism, adaptation of foreign elements, Croatian newspapers.

IZVLEČEK

Angleški jezik kot *lingua franca* modernega časa močno vpliva na vse jezike v Evropi in po svetu, med njimi tudi na hrvaški. Čeprav je bil vpliv angleškega jezika na hrvaški v zgodovini precej zanemarljiv, njegov vpliv v zadnjih nekaj desetletjih vztrajno raste. Danes je angleščina prisotna vsepovsod, zagotovo pa je njen največji vpliv viden v medijih.

Diplomsko delo se ukvarja z vplivom angleškega jezika na jezik hrvaških spletnih časopisov, tednikov in revij. S pomočjo raziskave izbranega korpusa in s pomočjo fonološke, ortografske, morfološke in semantične analize v korpusu najdenih anglicizmov, poskuša diplomsko delo odgovoriti na naslednja vprašanja: kako pogosto se pojavljajo anglicizmi v hrvaških spletnih časopisih, ali so ti anglicizmi na kakršenkoli način prilagojeni hrvaškemu jeziku, kaj pravijo slovarji o teh anglicizmih in kakšni so razlogi za takšen vpliv angleščine na jezik hrvaških medijev.

Ključne besede: vpliv angleščine, anglicizem, adaptacija tujih elementov, hrvaški časopisi.

SADRŽAJ

1. UVOD	2
2. TEORIJSKI DIO.....	3
2.1. DEFINICIJA ANGLICIZMA	3
2.2. UTJECAJ ENGLESKOG JEZIKA NA HRVATSKI JEZIK.....	4
2.2.1. Počeci utjecaja engleskog jezika.....	4
2.2.2. Engleski utjecaj u poslijeratnom razdoblju	5
2.2.3. Engleski utjecaj u najnovijem razdoblju.....	6
2.3. JEZIČNO POSUĐIVANJE I NAČELA PRILAGODBE STRANIH ELEMENATA	6
2.3.1. Načela prilagodbe stranih elemenata.....	7
2.3.1.1. Fonološka razina.....	7
2.3.1.2. Ortografska razina	9
2.3.1.3. Morfološka razina.....	9
2.3.1.4. Semantička razina.....	10
3. PRAKTIČNI DIO.....	11
3.2. KORPUS	11
3.3. REZULTATI.....	12
3.3.1. Fonološka adaptacija.....	12
3.3.2. Ortografska adaptacija	14
3.3.3. Morfološka adaptacija	16
3.3.4. Semantička adaptacija	17
3.3.5. Sintaktički utjecaj engleskog jezika	18
3.3.6. Anglicizmi u rječnicima	18
4. ZAKLJUČAK.....	20
5. POVZETEK.....	22
6. LITERATURA	24
7. POPIS TABLICA.....	25
8. PRILOZI	26
8.1. POPIS SVIH PRONAĐENIH ANGLICIZAMA I NJIHOVA DETALJNA ANALIZA	26
8.2. POPIS IZVORA SVIH PRONAĐENIH ANGLICIZAMA.....	38
9. IZJAVA O AUTORSTVU RADA	44

1. UVOD

Engleski kao jezik globalizacije snažno utječe na sve europske jezike, pa tako i na hrvatski. Prije Drugog svjetskog rata njegov je utjecaj na hrvatski jezik bio gotovo neznatan, dok je u dvadesetom te dvadeset i prvom stoljeću njegov utjecaj brzo porastao. Utjecaj engleskog jezika prodire u sve sfere suvremenog života, a najviše u sferu suvremene znanosti, popularne kulture, mode i masovnih medija. Sve je prisutniji u terminologijama različitih znanosti, a u zadnje vrijeme njegov snažan utjecaj možemo vidjeti i u govoru mladih urbanih generacija koje su odrasle s internetom i kojima engleski više nije strani jezik (Sočanac, 2010: 213). Engleski je jezik prisutan svugdje u našem suvremenom životu, a njegov je utjecaj vjerojatno najočitiiji u hrvatskim medijima, pogotovo u internetskim verzijama hrvatskih časopisa. Ako na svojem računalu otvorimo »google« i ukucamo internetski naslov bilo kojeg hrvatskog časopisa, već na naslovnoj stranici možemo naći brojne engleske riječi koje nemaju nikakve veze sa hrvatskim jezikom, no novinari ih bez ikakve rezerve upotrebljavaju u svojim člancima, a čitatelji ih preuzimaju u svoj svakodnevni govor. Ovaj se rad bavi upravo tim problemom, tj. nekontroliranim preuzimanjem engleskih riječi – anglicizama – u hrvatskim internetskim časopisima i njihovim utjecajem na domaći jezik.

Cilj je istraživanja analiza novijih engleskih posuđenica u člancima na internetskim stranicama hrvatskih časopisa, tjednika i revija. Pokušava se odgovoriti na nekoliko pitanja: Koliko često se pojavljuju anglicizmi u hrvatskim časopisima i koji su ti anglicizmi? Jesu li prilagođeni i, ako jesu, na koji način? Što kažu rječnici o tim anglicizmima i, na kraju, koji su razlozi za tako snažan utjecaj engleskog jezika na hrvatske medije?

Na odabranome korpusu analiziraju se anglicizmi s gledišta fonološke, ortografske, morfološke i semantičke prilagodbe, usporediti ih s njihovim opisima u rječnicima i pokušati odgovoriti na prije postavljena pitanja.

Diplomski je rad sastavljen od dva dijela: teorijskog i praktičnog dijela. U teorijskom dijelu ćemo prvo definirati sam anglicizam, onda ćemo nešto reći o utjecaju engleskog jezika na hrvatski jezik kroz povijest, kasnije će biti nešto više govora o jezičnom posuđivanju, a na kraju ćemo objasniti četiri osnovna načela prilagodbe stranih elemenata: fonološku, ortografsku, morfološku i semantičku prilagodbu. U praktičnom dijelu ćemo prvo predstaviti ciljeve istraživanja i hipotezu, onda ćemo odrediti korpus istraživanja, provesti fonološku, ortografsku, morfološku i semantičku analizu pronađenih anglicizama i na kraju ćemo provjeriti da li se pronađeni anglicizmi nalaze u rječnicima ili ne.

2. TEORIJSKI DIO

2.1. DEFINICIJA ANGLICIZMA

Prema mišljenju Filipovića (1990: 15), često se javlja potreba za novim riječima kad treba imenovati nove predmete, pojmove ili ideje. U tom se slučaju može govoriti o praznim mjestima u fondu riječi nekog jezika, koja se mogu popuniti jednim od triju postupaka:

- a. tvori se nova riječ od postojećih elemenata toga jezika;
- b. posuđuje se riječ kojeg stranog jezika;
- c. mijenja se značenje neke postojeće riječi u jeziku ili joj se uz staro značenje dodaje neko novo značenje.

Postupci b. i c. klasificiraju se u semantici kao uzroci promjene značenja vezani uz jezično posuđivanje. Posuđivanje riječi iz kojeg drugog stranog jezika najjednostavniji je i najčešći postupak stoga što se uvođenjem predmeta, pojmova ili ideja neke kulture ili civilizacije u drugu preuzimaju i njihovi nazivi – strane riječi. Te se riječi u procesu jezičnog posuđivanja prilagode jeziku primatelju, pa kao posuđenice popunjuju prazna mjesta u vokabularu toga jezika. Postupak promjene značenja već postojeće riječi u jeziku ili dodavanje novog značenja rjeđe se pojavljuje, ali je bogatiji po mogućim promjenama značenja riječi koje tim postupkom prolaze (Filipović, 1990: 15).

U hrvatskom jeziku primjenjuju se oba postupka (b i c) kad je potrebno popuniti prazno mjesto u vokabularu. Posuđivanje riječi iz drugih jezika vrlo je česta pojava; to dokazuje i veliko bogatstvo stranih riječi, odnosno posuđenica u hrvatskom jeziku. U zadnjih nekoliko desetljeća hrvatski je jezik potpuno otvoren prema stranim utjecajima pa i prema preuzimanju stranih riječi kad se god javi potreba za njima. Posuđenice iz njemačkog – germanizmi, posuđenice iz francuskog – romanizmi te posuđenice iz talijanskog – talijanizmi zauzimaju vodeća mjesta u tom obilju stranih riječi i posuđenica, a u zadnjih nekoliko godina posuđenice iz engleskog jezika ili anglicizmi najviše su utjecali na suvremeni hrvatski jezik (Filipović, 1990: 15).

Uspostavili smo zašto i kako ulaze anglicizmi u suvremeni hrvatski jezik, ali nemamo još odgovora na pitanje što je anglicizam. Mogli bismo jednostavno reći da je anglicizam »riječ preuzeta iz engleskog jezičnog područja (bez obzira na to radi li se o Velikoj Britaniji, SAD-u, Kanadi, Australiji itd.)« (Sočanac, 2010: 69). No, u praksi ova definicija nikako nije dovoljna, odnosno definicija anglicizma nije tako jednostavna. Filipović u rječniku *Anglicizmi u hrvatskom i srpskom jeziku* ponajprije kaže da je anglicizam »engleska riječ preuzeta iz engleskoga jezika kao strana riječ koja se, da bi se mogla integrirati u sustav jezika primaoca i tako postati posuđenica, u toku transfera mora adaptirati prema sustavu jezika primaoca« (Filipović, 1990: 16). Kasnije proširuje tu definiciju tako da proširi značenje što se vezuje uz »engleska riječ« u prvoj definiciji. Nova definicija tako glasi: »Anglicizam je svaka riječ preuzeta iz engleskog jezika koja označava neki predmet, ideju ili pojam kao sastavne dijelove engleske civilizacije; ona ne mora biti engleskog porijekla, ali mora biti adaptirana prema sustavu engleskog jezika i integrirana u engleski vokabular« (Filipović, 1990: 17). Na kraju definiciji anglicizma dodaje još jednu skupinu riječi – tehničke termine ili internacionalizme.

Tako možemo anglicizme podijeliti u tri skupine (Sočanac, 2010: 69–70):

- a. »engleske riječi«, odnosno riječi anglosaksonskog podrijetla koje se odmah prepoznaju kao anglicizmi;
- b. riječi preuzete iz engleskog jezika koje nisu anglosaksonskog, već nekog drugog podrijetla (najčešće romanskog);
- c. brojni neologizmi, skovani od latinskih i grčkih elemenata, koji se često javljaju u stručnoj terminologiji.

Na kraju moramo još nešto reći o pseudoanglicizmima. Pseudoanglicizmi su »riječi sastavljene od engleskih elemenata ili od engleskih riječi koje nisu preuzete iz engleskog jer u tom jeziku ne postoje u takvom obliku« (Sočanac, 2010: 72). Formiraju se na tri načina:

- a. kompozicijom – tako da se anglicizam spoji s riječju *man* (npr. *golman*)
- b. derivacijom – tako da se anglicizmu doda engleski sufiks *-er* ili *-ist* (npr. *vaterpolist*)
- c. elipsom – ispuštanjem sufiksa ili kojeg drugog dijela anglicizma (*boxing* > *boks*).

2.2. UTJECAJ ENGLESKOG JEZIKA NA HRVATSKI JEZIK

2.2.1. Počeci utjecaja engleskog jezika

Engleski jezik počeo je snažnije utjecati na hrvatski jezik u 19. stoljeću. Dok je broj francuskih posuđenica u djelima hrvatskih pisaca bio velik, engleske su posuđenice još bile vrlo rijetke. Početkom 20. stoljeća javlja se ograničen broj anglicizama u djelima razmjerno rijetkih hrvatskih pisaca u čijim se tekstovima pojavljuje velik broj talijanizma, germanizma ili romanizma zato da bi se pružila bolja karakterizacija likova, stvorila atmosfera nekog mjesta ili se naglasile literarne sklonosti samog pisca. Rani tragovi engleskog utjecaja mogu se primijetiti početkom 20. Stoljeća u časopisima (kao što je npr. časopis za kulturu *Suvremenik*). U 19. i ranom 20. stoljeću u hrvatski jezik ulazi i određeni broj anglicizama vezanih uz brodove i plovidbu, semantička polja u kojima su se tradicionalno najviše pojavljali talijanizmi. Engleski je jezik po prvi put uveden kao nastavni predmet 1882. godine, na Pomorskoj akademiji u Bakru. Krajem 19. stoljeća podučavao se i na nekim privatnim školama u Zagrebu. Lochmer napisao je prvu gramatiku engleskog jezika 1889. i sastavio prvi englesko-hrvatski rječnik 1906. godine. Sveučilišni studij engleskog jezika i književnosti uveden je 1935. godine unutar Odsjeka za germanske jezike Filozofskog fakulteta u Zagrebu (Sočanac, 2010: 75–77).

2.2.2. Engleski utjecaj u poslijeratnom razdoblju

U razdoblju poslije Drugog svjetskog rata utjecaj engleskog jezika hrvatski intenzivira se. Za razliku od istočnoeuropskih zemalja, gdje je ruski bio nametnut kao *lingua franca*, poslije 1948. godine (raskid Tita i Staljina) Jugoslavija se sve više otvarala prema Zapadu. Počevši od šezdesetih godina 20. stoljeća, popularnost engleskog je neumorno rasla, tako da je vrlo brzo postao najpopularniji strani jezik koji se učio u školama. Dok su predratni naraštaji prije svega učili njemački ili francuski, situacija se poslije Drugog svjetskog rata bitno promijenila. Njemački, kao tradicionalni jezik regionalne komunikacije u Srednjoj Evropi, učio se sve manje i manje zbog negativnih jezičnih stavova. Usprkos statusu francuskog kao jezika visoke kulture i diplomacije, zanimanje za učenje tog jezika slabi. Prema ruskom, nametnutom jeziku u okviru Istočnog bloka, mlađe su generacije osjećale otpor. Tako je engleski postajao sve popularniji i nadaleko nadmašio sve ostale jezike u tadašnjoj Jugoslaviji. Nove su generacije učile engleski, slušale pop glazbu i gledale američke filmove. Engleske knjige, novine i časopisi bili su lako dostupni, a i putovanja u zemlje engleskog govornog područja postajala su sve popularnija (Sočanac, 2010: 78–79).

Razvojem znanosti i tehnologije, anglicizmi su se sve više preuzimali kao stručni termini. Visoka popularnost engleskog jezika dovela je do snažnijih purističkih reakcija pa su neki lingvisti nastojali pronaći hrvatske zamjene za anglicizme. S druge strane, prisutnost engleskog privukla je pozornost drugih jezikoslovaca koji su željeli razviti nove metode proučavanja novog lingvističkog fenomena – engleskog kao međunarodnog jezika i njegova utjecaja na druge jezike (Sočanac, 2010: 79).

U šezdesetim godinama prošlog stoljeća Filipović pokreće veliki međunarodni projekt: *Engleski element u europskim jezicima*. Rezultat rada na projektu bila je monografija *Teorija u kontaktu* (Filipović, 1986) i rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku (Filipović, 1990) te rječnik anglicizama u švedskom jeziku. Objavljen je i niz članaka o adaptaciji anglicizama na 19 različitih europskih jezika, koji su velikom dijelom objavljeni pod naslovom *The English Element in European Languages: Reports and Studies* (Filipović, 1996) u dva sveska (Sočanac, 2010: 80).

2.2.3. Engleski utjecaj u najnovijem razdoblju

Poslije raspada Jugoslavije u devedesetim godinama 20. stoljeća, purističke su se tendencije u Hrvatskoj intenzivirale. Puristička su nastojanja bila usmjerena prvenstveno prema utjecajima dvaju jezika: srpskog i engleskog, za koje se smatralo da predstavljaju najveću opasnost. Što se tiče srpskog utjecaja, ta su nastojanja bila vrlo uspješna: poslije stoljetne konvergencije, došlo je do nagle divergencije između dvaju jezika. Što se engleskog utjecaja tiče, puristička su nastojanja imala malo uspjeha. Pokazalo se da se širenje engleskog kao globalnog jezika ne može uistinu ograničiti ili zaustaviti uslijed njegove velike popularnosti i rasprostranjenosti. Za pripadnike mlađih generacija koji su odrasli s internetom, engleski više nije strani jezik. Moglo bi se reći da škola gubi dominantnu ulogu u procesu učenja engleskog jezika, jer se jezik usvaja izravno, često u usmenom obliku i neformalnim putem. Zbog svih tih razloga velik broj anglicizama ulazi u suvremeni hrvatski jezik, osobito u neformalni govor mladih urbanih generacija. Novi anglicizmi većinom ostaju ortografski neadaptirani, a u kontekstu poigravanja jezikom i jezične kreativnosti često se javljaju hibridni oblici i neuobičajene tvorbe. Imenice su i dalje najbrojnija kategorija posuđenica, no javlja se i velik broj pridjevskih te određeni broj glagolskih posuđenica, što pokazuje na veći intenzitet engleskog utjecaja (Sočanac, 2010: 84–85).

2.3. JEZIČNO POSUĐIVANJE I NAČELA PRILAGODBE STRANIH ELEMENATA

Prije nego što pređemo na načela prilagodbe stranih elemenata trebamo još nešto reći o jezičnom posuđivanju da bismo lakše razumijeli samu adaptaciju stranih elemenata.

Ovako ga objašnjava Sočanac (2005: 9–10):

»proces jezičnog posuđivanja započinje transferom modela iz jezika davatelja u jezik primatelj. U procesu integracije strana se riječ (model) prilagođava sustavu jezika primatelja na različitim jezičnim razinama zadobivajući status posuđenice (replike). Dugotrajnom i čestom uporabom nekih posuđenica, svijest o njihovu stranom podrijetlu može potpuno nestati, što znači da će se takve riječi dalje razvijati kao i domaće. S druge strane, treba spomenuti da neke strane riječi nikada ne steknu status posuđenica jer se u jeziku primatelju pojave samo zbog trenutačne potrebe ili mode i zatim nestanu a da nikada nisu ušle u širu uporabu i prošle potpuni proces adaptacije.«

Filipović (1986: 55–57) djeli adaptaciju na primarnu i sekundarnu. Primarna adaptacija kronološki prethodi sekundarnoj, a promjene do kojih dolazi u fazi sekundarne prilagodbe različite su od onih koje karakteriziraju primarnu prilagodbu. U fazi primarne adaptacije posuđenica se prilagođava sustavu jezika primatelja, dok se u fazi sekundarne adaptacije dalje razvija u jeziku primatelju (Sočanac, 2005: 10).

2.3.1. Načela prilagodbe stranih elemenata

2.3.1.1. Fonološka razina

Analiza fonološke adaptacije (transfonemizacije) započinje usporedbom fonoloških sustava jezika u kontaktu i utvrđivanjem sličnosti i razlika među pojedinačnim fonemima proučavanih jezika. Neki su fonemi tim proučavanim jezicima zajednički (može se smatrati da su po svojim osnovnim svojstvima jednaki), drugi su svojim opisom slični ali ne i jednaki, a neki su potpuno različiti (Sočanac, 2005: 11).

Da bismo potpuno razumijeli proces fonološke adaptacije moramo prvo usporediti fonološke sustave oba jezika (hrvatskog i engleskog), što ćemo pokazati na primjeru suglasnika hrvatskoga i engleskoga jezika.

U hrvatskom jeziku postoji 25 suglasnika.

Kao što vidimo iz tablice 1, suglasnici se dijele prema zvučnosti, prema mjestu tvorbe i prema načinu tvorbe (Pelidija, Memišević, 2006: 555).

Tablica 1: Hrvatski suglasnici prema zvučnosti (zvučni – bezzvučni), načinu i mjestu tvorbe

Mjesto tvorbe Način tvorbe	Usneni (labijalni)		Zubni (dentalni)	Alveolarni	Prednjo-nepčani (palatalni)		Zadnjo- nepčani (velarni)
	Dvo-usneni (bilabijalni)	Usneno- zubni (labio- dentalni)			Tvrđi	Meki	
Eksplozivni (praskavi)	b		d				g k
	p		t				
Afrikate (sliveni)			c		dž	đ	
					č	ć	
Frikativni (strujni)		v f	z		ž	j	h
			s		š		
Nazalni (nosni)	m			n		nj	
Laterarni				l		lj	
Vibranti				r			

U engleskom jeziku postoji 24 suglasnika (vidi tablicu 2) koji se dijele prema zvučnosti, mjestu tvorbe i načinu tvorbe (Pelidija, Memišević, 2006: 556).

Tablica 2: Engleski suglasnici prema zvučnosti (zvučni – bezzvučni), mjestu tvorbe i načinu tvorbe

Manner of articulation Place of articulation	Plosive	Affricate	Fricative	Nasal	Approximant
Bilabial	p b			m	(w)
Labiodental			f v		
Dental			θ ð		
Alveolar	t d		s z	n	l
Post-alveolar					r
Palato-alveolar		tʃ dʒ	ʃ ʒ		
Palatal					j
Velar	k g			ŋ	w
Glottal			h		

Usporedivši tablice 1 i 2 vidi se da se podjele ne podudaraju i da postoje velike razlike između dvaju fonoloških sustava, npr.:

- suglasnici t, d, s i z podudaraju se po načinu tvorbe, a ne i po mjestu tvorbe (u hrvatskom su dentalni, a u engleskom alveolarni),
- suglasnik h u hrvatskom je velarni, dok je u engleskom glotalni,
- u hrvatskom postoje suglasnici c, đ, ć, nj i lj kojih u engleskom nema,
- u engleskom postoje suglasnici w, ŋ, θ i ð kojih u hrvatskom nema, itd.

Na temelju usporedbe fonema u jeziku primatelju (hrvatski) s onima u jeziku davatelju (engleski) dolazimo do triju osnovnih skupina, koje određuju i tipove adaptacije (Sočanac, 2005: 11):

- nulta transfonemizacija – taj proces prolaze fonemi koji su jednaki u oba jezika (samoglasnici se ne razlikuju po otvoru i mjestu artikulacije, a suglasnici po mjestu i načinu artikulacije);
- djelomična ili kompromisna transfonemizacija – taj proces prolaze fonemi koji su međusobno slični, ali se razlikuju po nekim svojstvima;
- slobodna transfonemizacija – taj proces prolaze fonemi jezika davatelja za koje ne postoje ekvivalenti u jeziku primatelju.

2.3.1.2. Ortografska razina

Analiza ortografske adaptacije započinje također usporedbom ortografskih sustava jezika u kontaktu (Sočanac, 2005: 12–13). Grafemi koji su u oba jezika jednaki bez teškoća se integriraju u jezik primatelj, dok poteškoće predstavljaju grafemi koji u jeziku primatelju ne postoje. Ortografija posuđenica može se formirati na četiri načina, zasnovana na ortografiji i izgovoru modela, njihovoj kombinaciji i utjecaju jezika posrednika. Osnovni se oblik formira prema sljedećim čimbenicima:

- a. izgovor modela (osnovni oblici u pravilu su prilagođeni sustavu jezika primatelja):
engl. *jam* > hrv. *džem*
- b. ortografija modela (zadržavaju se vidljive osobine jezika davatelja):
engl. *team* > hrv. *tim*
- c. kombinacija izgovora i ortografije modela (kompromis između dvaju sustava):
engl. *dealer* > hrv. *diler*
- d. utjecaj jezika posrednika (do izražaja dolazi sustav trećeg jezika koji je kao posrednik ostavio traga u osnovnom ortografskom obliku posuđenice):
engl. *strike* > njem. *Streik* > hrv. *štrajk*.

2.3.1.3. Morfološka razina

U procesu morfološke adaptacije morfemi jezika davatelja usklađuju se s morfološkim sustavom jezika primatelja (Sočanac, 2005: 13–14). To se usklađivanje odnosi najprije na osnovni oblik posuđenice bez obzira na to kojoj vrsti riječi pripada, a zatim na morfološke kategorije. Morfološka adaptacija (transmorfemizacija) zasnovana je na pretpostavci da riječ može biti sastavljena od slobodnog i vezanog morfema, pri čemu vezani morfem može biti nulti, što znači da sam slobodni morfem čini riječ. Polazeći od morfološke strukture posuđenice dolazimo do ovih triju tipova primarne adaptacije:

- a. nulta transmorfemizacija (slobodni morfem + nulti vezani morfem):
engl. *chat* > hrv. *chat*
- b. kompromisna transmorfemizacija (slobodni morfem + strani vezani morfem):
engl. *shopping* > hrv. *šoping*
- c. potpuna transmorfemizacija (slobodni morfem + domaći vezani morfem):
engl. *boxer* > hrv. *boksač*.

2.3.1.4. Semantička razina

Prema Sočanac (2005: 15–16), analiza na semantičkoj razini pokazuje kako posuđenice tijekom integracije u jezik primatelj formiraju značenje, do kakvih promjena pri tome dolazi i zašto, te kako se značenje posuđenica odnosi prema značenju modela u jeziku davatelju. I ta se analiza provodi na temelju podjele na primarnu i sekundarnu adaptaciju, koja je osobito izražena na toj razini. Promjene opsega značenja mogu se svrstati u tri kategorije: 1) opseg starog značenja ostaje nepromijenjen; 2) novo je značenje suženo u usporedbi sa starim, i 3) novo je značenje prošireno u usporedbi sa starim. Pri tome prva dva tipa semantičkih odnosa pripadaju primarnoj, a treći tip sekundarnoj adaptaciji.

U fazi primarne semantičke adaptacije broj značenja modela zadržava se (nulta adaptacija), ili dolazi do suženja broja ili polja značenja. U fazi sekundarne adaptacije posuđenica gubi na preciznosti, a dobiva na širini značenja; dakle proširuje se broj i polje značenja.

Za proširenje značenja potrebna su dva uvjeta: potpuna integracija posuđenice u jezik primatelj i njezina slobodna uporaba u sklopu tog jezika.

Primarnu adaptaciju prolaze sve posuđenice, a sekundarnu zahvaća samo manji broj primjera (Sočanac, 2005: 17).

3. PRAKTIČNI DIO

3.1. CILJEVI I HIPOTEZE

Cilj je ovog istraživanja analizirati novije engleske posuđenice na internetskim hrvatskim časopisima, tjednicima i revijama. Odabrala sam samo novije anglicizme, u prvom planu anglicizme koji nisu ortografsko prilagođeni hrvatskom jeziku (npr. *background*, *chat*, *come back*, *line up*, *rookie*, itd.), jer je ortografska neprilagođenost ujedno i kriterij za novije posuđenice, no uključila sam i neke druge koji jesu ortografsko prilagođeni, ali sadrže neke druge karakteristike (najviše morfološke) koje nisu tipične za hrvatski jezik (npr. *bekhend*, *forhend*, *lider*, *rejting*, itd.).

Hipoteza je bila da ćemo pronaći velik broj anglicizama, najviše neprilagođenih. Budući da je engleski jezik najviše utjecao na hrvatski jezik u devedesetim godinama prošlog stoljeća i kasnije, ne očekujem da ćemo puno pronađenih anglicizama naći u rječnicima.

3.2. KORPUS

Izvori za sve primjere anglicizama koje ću kasnije analizirati uključuju internetske verzije časopisa, tjednika i revija (*Jutarnji list*, *Večernji list*, *Novi list*, *Globus*, *Gloria i Cosmopolitan*), te internetske stranice www.24sata.hr i to u razdoblju od 11.4.2012. do 25.4.2012. (detaljnije hiperveze navode se u prilogu). Za korpus namjerno sam izabrala internetske tekstove publicističkog stila. Prvi je razlog za to živost publicističkog stila. Taj je stil "najživlji" od svih funkcionalnih stilova, »stil u kojemu se najbolje pokazuje živost i aktualnost pojedinih jedinica, stil koji normu najbolje ovjerava i najlakše razara, stil u kojemu se najbolje pokazuju mjesta na kojima norma postaje upitnom ili situacije u kojima normativno pravilo ostaje (postaje) mrtvim slovom na papiru« (Frančić, 2005: 247). Drugi je razlog popularnost tih novina, revija i internetskih stranica jer većina ljudi, pogotovo mlađe generacije, čita te časopise i preuzima riječi koje se pojavljuju u njima. U zadnje vrijeme sve više i više ljudi radije čita internetske verzije časopisa i drugih medija jer su lakše dostupne od tiskanih verzija, sadrže više vizualno privlačnih elemenata i što je možda i najvažnije, internetske verzije su besplatne. A treći razlog je da se dosta manje pažnje posvećuje lektoriranju internetskih tekstova nego tiskanih.

Na odabranome korpusu napravljena je najprije analiza fonološke, ortografske, morfološke i semantičke prilagodbe 45 primjera anglicizama (u 41 primjeru rečenica), nakon toga slijedi komentar rezultata analize. Na kraju je provjereno jesu li ti anglicizmi zabilježeni u rječnicima ili ne. Za rječnički korpus izabrala sam četiri rječnika:

- *Veliki rječnik hrvatskoga jezika* Vladimira Anića (VRHJ),
- *Rječnik stranih riječi* Vladimira Anića i suradnika (RSR),
- *Veliki hrvatsko-engleski rječnik* Željka Bujasa (VHER) te
- *Rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku* Rudolfa Filipovića (RA)¹.

¹ Točni bibliografski podaci nalaze se u popisu literature.

3.3. REZULTATI

3.3.1. Fonološka adaptacija

Fonološku analizu provela sam samo na anglicizmima koji su bili ortografski već prilagođeni hrvatskom jeziku. Neprilagođenih anglicizama nisam uključila u ovaj dio analize, jer je moj korpus sastavljen samo od zapisa anglicizama, a ne i njihovih izgovora. Kod ortografski neprilagođenih anglicizama ne možemo znati je li njihov izgovor već prilagođen hrvatskom fonološkom sustavu ili se još zadržava originalan engleski izgovor te zbog toga nisu bili uključeni u fonološku analizu.

Ostali anglicizmi koji su bili ortografski prilagođeni hrvatskom jeziku bili su i fonološki adaptirani. Fonemi su prošli kroz proces jedne od triju tipova transfonemizacije: nulta, kompromisna i slobodna. U jednom anglicizmu možemo naći više tipova transfonemizacije, jer je ova analiza provedena na nivou fonema.

Rezultati ove analize podudaraju se sa rezultatima analize Nikolić-Hoyt (2005: 186–189). Ona kaže da u skupinu nulte transfonemizacije spadaju fonemi engleskog i hrvatskog jezika čiji se opisi u potpunosti podudaraju. Djelomičnoj transfonemizaciji pripadaju slični fonemi čiji se opisi ne podudaraju bilo po mjestu artikulacije, bilo po stupnju otvora. A u skupinu slobodne transfonemizacije spadaju engleski fonemi koje ne nalazimo u hrvatskom jeziku.

U našem korpusu nalazimo ove foneme, koji su prošli kroz proces nulte transfonemizacije:

a) Samoglasnici

- /i:/ → i (*team* /ti:m/ > tim)
- /e/ → e (*ketchup* /ketʃəp/ > kečap)
- /ɔ:/ → o (*forhand* /fɔ:hænd/ > forhend)

b) Suglasnici

- /b/ → b (*band* /bænd/ > bend)
- /p/ → p (*shopping* /ʃɒpɪŋ/ > šoping)
- /m/ → m (*match* /mætʃ/ > meč)
- /f/ → f (*fancy* /fænsɪ/ > fensi)
- /l/ → l (*leader* /li:də(r)/ > lider)
- /ʃ/ → š (*shopping* /ʃɒpɪŋ/ > šoping)
- /tʃ/ → č (*chips* /tʃɪps/ > čips)
- /dʒ/ → dž (*budget* /bʌdʒɪt/ > budžet)
- /k/ → k (*backhand* /bækhænd/ > bekhend)

U skupini kompromisne transfonemizacije javljaju se sljedeći fonemi:

a) Samoglasnici

- /ɪ/ → i (*rating* /reɪtɪŋ/ > rejting)
- /æ/ → e (*fancy* /fænsɪ/ > fensi)
- /ɑː/ → a (*marketing* /mɑːkɪtɪŋ/ > marketing)
- /ɒ/ → o (*shopping* /ʃɒpɪŋ/ > šoping)
- /ʊ/ → u (*face(book)* /feɪs(bʊk)/ > fejs(buk))

b) Suglasnici

- /t/ → t (*team* /tiːm/ > tim)
- /d/ → d (*brand* /brænd/ > brend)
- /s/ → s (*chips* /tʃɪps/ > čips)
- /v/ → v (*server* /sɜːvə(r)/ > server)
- /z/ → z (*designer* /dɪzajnə(r)/ > dizajner)
- /n/ → n (*band* /bænd/ > bend)
- /r/ → r (*brand* /brænd/ > brend)
- /h/ → h (*forhand* /fɔːhænd/ > forhend)

U skupini slobodne transfonemizacije nalazimo sljedeće foneme:

a) Samoglasnici

- /ɜː/ → er (*server* /sɜːvə(r)/ > server)
- /ə/ → a (*ketchup* /ketʃəp/ > kečap)
- /ə/ → ar (*center* /sentə(r)/ > centar)
- /ə/ → er (*leader* /liːdə(r)/ > lider)

b) Suglasnici

- /ŋ/ → ng (*marketing* /maːkɪtɪŋ/ > marketing)

c) Dvoglasni

- /eɪ/ → ej (*rating* /reɪtɪŋ/ > rejting)
- /aɪ/ → aj (*designer* /dɪzajnə(r)/ > dizajner)
- /aʊ/ → au (*penthouse* /penthaʊs/ > penthause)
- /iə/ → ija (*editorial* /edɪtɔːrɪəl/ > editorijal)

3.3.2. Ortografska adaptacija

Više od polovice pronađenih anglicizama nije prilagođeno hrvatskom pravopisu, nego se zadržava izvorni zapis. Takav je rezultat bio očekivan, jer u hrvatskom jeziku postoji tendencija zadržavanja izvorne grafije anglicizama, pogotovo kada je riječ o novijim anglicizmima (npr. *airplay*, *chat*, *chef*, *frontman*, *reality*, *smartphone*, itd.). Ostali anglicizmi koji su adaptirani hrvatskom pravopisu stariji su anglicizmi koji su već duže vrijeme prisutni u hrvatskom jeziku ili se često upotrebljavaju (npr. *budžet*, *čips*, *kečap*, *šoping*, *tim*, itd.).

Zanimljivost kod ortografske prilagodbe jest pojava dubleta u zapisu istih anglicizama. U analizi sam primjetila da se iste riječi ponekad različito pišu; ponekad su prilagođene hrvatskom pravopisu, a u nekim drugim primjerima nisu (npr. *band* – *bend*). Isto tako sam primjetila da postoji tendencija neprilagođavanja anglicizama hrvatskom pravopisu. U tekstovima se pojavljuju anglicizmi zapisani u izvornom zapisu, iako u hrvatskom jeziku već postoji prilagođena inačica iste riječi. U korpusu se javlja više takvih primjera, npr:

*Podastirući vrlo šaroliku galeriju likova, ocrtavajući obiteljske **backgrounde** glavnih likova, mijenjajući pripovjedne perspektive, Pongrašiću uspijeva napisati (...) bez dodatnog dociranja².*

*Everlast - Erik Francis Schrody, poznatiji kao Everlast, legendarni je **frontman** hip hop velikana (...) sjajan *airplay*³.*

*Manekenka i glumica možda jesu neobičan spoj, ali obje imaju glazbenog iskustva, a kako se odnedavno češće susreću i druže, Kate je palo na pamet da bi mogle zajedno snimiti **single**⁴.*

Anglicizam *background* javlja se u izvornom obliku, iako u VRHJ postoji prilagođena inačica *bekgraund*. U sljedećem primjeru javlja se anglicizam *frontman* zapisan u izvornom obliku, iako u RSR postoji isti prilagođeni anglicizam *frontmen*. Isto se dogodilo u zadnjem primjeru, gdje se javlja anglicizam *single* u izvornom obliku umjesto prilagođene inačice *singl*, koja postoji u RSR.

Po mom je mišljenju razlog za sve veći broj neprilagođenih anglicizama sve viši stupanj jezične kompetencije engleskog jezika među govornicima hrvatskog jezika, pogotovo među mlađim generacijama. Novinari više ne prilagođavaju engleske riječi hrvatskom jeziku jer ne trebaju. Mlađe generacije upoznate su sa sve većim brojem engleskih riječi, tako da je komunikacija moguća iako riječi zadržavaju izvorni zapis, ali problem nastaje sa starijim generacijama. Jesu li starije generacije koje nisu odrastale sa računalom i internetom isto tako upoznate sa tim anglicizmima? Ja mislim da nisu. Novinari bi trebali voditi računa da njihovi čitatelji nisu samo pripadnici mlađih generacija, nego pripadnici svih generacija (pogotovo kad je riječ o dnevnim novinama, npr. *Jutarnji list*, *Večernji list*). Trebali bi ograničiti broj izvornih engleskih riječi u svojim člancima da ne dolazi do nepotrebnih nesporazuma.

² Jutarnji list, 2012.

³ Jutarnji list, 2012.

⁴ Cosmopolitan, 2012.

Drugi razlog za neprilagođenost može biti oštra konkurencija među pojedinim novinama. Najveća vrlina u današnjim vremenima postaje brzina, pogotovo u svijetu medija. Novine međusobno konkuriraju koje će prije objaviti neku vijest i posljedično ne vode računa o poštivanju općejezičnih normi, što onda dovodi do pravopisnih pogrešaka, pogrešaka u tipkanju i do sve većeg broja izvornih engleskih riječi jer novinari ne žele gubiti vrijeme prevođenjem. Takvi primjeri pripadaju posebnom tipu hrvatskog novinarstva, tzv. »copy-paste« novinarstvu. Ono što nađu u nekom stranom izvoru, a ne znaju, ne razumiju ili jednostavno ne žele gubiti vremena prevođenjem jednostavnu prepisu kako su našli. (Opačić, 2006: 522–529).

Razlog za neadaptaciju može biti i prestiž engleskog jezika u Europi i u svijetu. Engleski kao jezik globalnih medija i globalizacije utječe na sve europske i svjetske jezike i preuzima ulogu »glavnog i univerzalnog« jezika cijelog svijeta. Zbog toga novinari koji pišu i objavljuju članke na tim internetskim stranicama ne osjećaju veliku potrebu za prilagodbom izvornih engleskih riječi. Veliku ulogu u tom imaju mediji i vrsta medija koji su u današnje vrijeme popularni – audio-vizualni i elektronički mediji. Oni omogućavaju dostupnost i komunikaciju na globalnoj razini koja je prije postojanja elektroničkih medija bila nezamisliva.

Zanimljiv je ovaj primjer:

*Doznao sam da je Thompson odustao od gradnje kuće i kupio **penthouse** na Radničkoj cesti⁵.*

Ovdje dolazi do djelomične prilagodbe; javlja se anglicizam *penthouse*, koji nije ni izvorna ni prilagođena verzija (izvorno je *penthouse*, prilagođeno je *penthaus*). Smatram da je taj primjer posljedica pogreške ili neznanja novinara.

⁵ Večernji list, 2012.

3.3.3. Morfološka adaptacija

Što se morfološke adaptacije imeničkih anglicizama tiče, postoje tri vrste određivanja osnovnog oblika: nulta transmorfemizacija, kompromisna transmorfemizacija i potpuna transmorfemizacija. Najveći broj imeničkih anglicizama pripada nultoj transmorfemizaciji (*fan, look, meč, rookie, shake*, itd.), što znači da u jeziku primatelju zadržavaju isti oblik. Kompromisnoj transmorfemizaciji pripadaju imenički anglicizmi koji zadržavaju engleski vezani morfem. Najčešći sufiksi su sufiks *-er* (npr. *lider*) i sufiks *-ing* (npr. *marketing, ranking, rejting*, itd.). U istraživanju nisam našla puno primjera kompromisne transmorfemizacije; od 45 primjera anglicizma samo ih 7 pripada kompromisnoj transmorfemizaciji. Takav rezultat bio je očekivan, jer većina novijih anglicizma podleže procesu nulte transmorfemizacije. Treća je vrsta određivanja osnovnog oblika potpuna transmorfemizacija, ukoliko dolazi do zamjene stranog vezanog morfema domaćim. Budući da je taj tip transmorfemizacije vrlo rijedak, posebno u novijim anglicizmima, u istraživanju nije bilo nijednog primjera potpune transmorfemizacije.

Imenički anglicizmi često se dekliniraju po domaćem deklinacijskom sustavu, što znači da dobivaju domaće nastavke. Pogledajmo primjere iz korpusa:

Genitiv (jednina): *dizajnerica > dizajnerice, fejs > fejsa, show > showa*; (množina): *brend > brendova, chef > chefova, fan > fanova*.

Dativ: *server > serveru*.

Akuzativ (množina): *background > backgrounde, bend > bendove, evergreen > evergreene, smartphone > smartphonove*.

Lokativ: *chat > chatu, čips > čipsu, kečap > kečapu*.

Instrumental (jednina): *e-mail > e-mailom, ready-made > ready-madeom*; (množina): *bekhend > bekhendima, forhend > forhendima*.

Jednosložne imenice dobivaju množinski umetak *-ov-*, a višesložne imenice imaju kratku množinu sa nastavkom *-i*.

Duga množina: *bendovi, brendovi, chefovi, fanovi, itd.*

Kratka množina: *backgroundi, editorijali, serveri, itd.*

Zanimljiv je pluralni oblik složenica, kad drugi element, ako je jednosložan, dobiva dugu množinu, iako je cijela složenica višesložna (*smartphone > smartphonovi*).

Kod sekundarne adaptacije, imenice su u potpunosti prilagođene sustavu jezika primatelja, pa se zato razvijaju kao domaća riječ. U toj je fazi najčešća tvorba imeničkih anglicizama koji imaju ženski oblik sa sufiksom *-ica* (*dizajner > dizajnerica*).

Što se tiče pridjevskih anglicizama iz ovog korpusa, svi ostaju morfološko neadaptirani, npr.:

jednostavni pridjevski anglicizmi: *fensi*,

složeni pridjevski anglicizmi: *open-air*.

3.3.4. Semantička adaptacija

Kad je riječ o semantičkoj adaptaciji anglicizama u hrvatskom jeziku, oni pripadaju većim semantičkim poljima, među kojima prevladavaju tehnologija i glazba:

tehnologija: *chat, e-mail, fejs, screenshot, server, smartphone, web*;

glazba: *airplay, band, bend, frontman, line up, open-air, single*;

zabava: *fan, reality, shopping-centar, show, šoping*;

moda: *dizajnerica, editorijal, fensi, look, vintage*;

sport: *bekhend, forhend, meč, tim*;

ekonomija: *brend, lider, marketing, rejting*;

hrana: *chef, čips, kečap, shake*.

Tijekom semantičke prilagodbe može doći do primarne adaptacije, tj. zadržavanja istog broja značenja u jeziku primatelju, suženja broja značenja ili suženja polja značenja. Nekada može doći i do sekundarne adaptacije, tj. proširenja broja ili polja značenja, tako da posuđenica koristi značenja koja u jeziku davatelju ne postoje. Analiza pokazuje da je kod nekih anglicizama došlo do suženja broja značenja. Riječ koja se prenosila iz engleskog jezika ima u hrvatskom samo jedno značenje, dok u izvornom engleskom ima više značenja, recimo anglicizam *čips* (u engleskom *chips*) znači u hrvatskom samo jednu vrstu grickalica, dok u engleskom ima još nekoliko značenja. Isto tako ima anglicizam *background* u hrvatskom samo jedno značenje, dok ih u engleskom ima pet. Do suženja značenja je došlo još kod nekoliko anglicizama: *brend* (izvorno *brand*), *tim* (u engleskom *team*), *meč* (u engleskom *match*), *look, show*, itd.

3.3.5. Sintaktički utjecaj engleskog jezika

Osim ortografske, morfološke i semantičke adaptacije dolazi i do sintaktičkog utjecaja engleskog jezika na hrvatski. Pojavljaju se tzv. hibridne sintagme (Sočanac, 2010: 214), to su grupe leksema koje uključuju engleske i hrvatske elemente i uglavnom čine nominalne grupe nastale prema engleskom modelu (npr: *open-air festivali*, *reality zvijezda*, *screenshot prepisci*, *shopping-centar*). Kad dolazi do preuzimanja čitavih sintagmi i sintaktičkih elemenata, ne govorimo više o posuđivanju, nego o prebacivanju kodova (posebno kada sintagme nisu prilagođene hrvatskom sustavu). Da dolazi do takvog transfera potrebna je proširena dvojezičnost unutar jezične zajednice, jer govornik koji unosi takve tipove sintagmi u jezik primatelj pretpostavlja da primatelj poruke ima dovoljno visok stupanj jezične kompetencije. Ako primatelj poruke dovoljno ne razumije strani jezik iz kojeg dolaze nove riječi, komunikacija uopće ne bi bila moguća. Tu se postavlja pitanje imaju li primatelji poruke zapravo dovoljno visok stupanj jezične kompetencije da bi razumijeli te sintagme. Smatram da nije. Prosječan govornik/govornica hrvatskog jezika nema dovoljnog znanja da bi razumio/razumjela engleske sintaktičke strukture, zato bi novinari trebali izbjeći takve strukture i zamjeniti ih domaćim, poznatim izrazima.

3.3.6. Anglicizmi u rječnicima

Očekivala sam da većinu u korpusu pronađenih anglicizama neću naći u rječnicima, no rezultati su pokazali upravo suprotno (vidi tablicu 3). Kao što smo rekli u 3.2, analizirani su ovi rječnici - *Veliki rječnik hrvatskoga jezika* Vladimira Anića (VRHJ), *Rječnik stranih riječi* Vladimira Anića i suradnika (RSR), *Veliki hrvatsko-engleski rječnik* Željka Bujasa (VHER) te *Rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku* Rudolfa Filipovića (RA).

RSR sadrži najveći broj pronađenih anglicizama (ukupno 28). RA dobar je izvor engleskih posuđenica, iako ne sadrži toliko velik broj anglicizama kao prije spominjeni RSR. U druga dva rječnika nisam pronašla veliki broj anglicizama; u VHER pronašla sam 12, a u VRHJ samo 8 anglicizama (za konkretne primjere vidi tablicu 3).

Već sam spomenula da velik broj anglicizama ima više varijanti, zato nisam sve pronađene anglicizme našla u rječnicima, jer je u rječniku zapisana samo prilagođena verzija (ili neprilagođena), a u tekstu je upotrijebljena neka druga verzija (npr. *frontman* – u RSR postoji natuknica *frontmen*, *penthouse* – u RSR postoji *penthaus*, *single* – u RSR postoji *singl*, itd.). Takvi rezultati pokazuju da među hrvatskim novinarima postoji tendencija zanemarivanja prilagođenih posuđenica. Naime, u hrvatskom jeziku već postoje engleske posuđenice koje su prilagođene hrvatskom jeziku, ali novinari ipak radije upotrebljavaju izvorne engleske riječi. Po mom mišljenju, razlog za to je sve veća popularnost engleskog jezika među govornicima hrvatskog jezika. U zadnjih nekoliko godina engleski jezik nadmašio je sve druge europske jezike koji su prije stoljećima bili prisutni u hrvatskom prostoru, a u zadnje vrijeme čini se da želi nadmašiti i sam hrvatski jezik. Sve što je »tuđe, englesko« odjednom je postalo popularno, a ono »domaće, hrvatsko« polako postaje sve manje i manje zanimljivo. Novinari su taj proces shvatili, i tako sada u potrazi za većom zaradom sve više promoviraju engleski jezik nego hrvatski.

Tablica 3: Prisutnost pronađenih anglicizama u rječnicima

	Veliki rječnik hrvatskoga jezika (VRHJ)	Rječnik stranih riječi (RSR)	Veliki hrvatsko- engleski rječnik (VHER)	Rječnik anglicizama (RA)
airplay				
background		x		x
band		x		x
bend		x	x	
bekhend		x		
brend				
budžet	x	x	x	x
chat				
chef				
come back		x		x
čips		x	x	x
dizajnerica	x	x	x	x
editorijal				
e-mail		x		
evergreen		x		x
fan		x		x
fejs				
fensi				
forhend		x	x	x
frontman				x
kečap		x	x	x
lider	x	x	x	x
line up				
look		x		x
marketing	x	x	x	x
meč	x	x	x	x
one-man		x		
open-air		x		
penthouse				
ranking		x		
ready-made		x		
reality				
rejting	x	x	x	x
rookie				
screenshot				
server		x		
shake		x		
shopping-centar		x		x
show		x		x
single				x
smartphone				
šoping	x	x	x	x
tim	x	x	x	x
vintage				
web				

4. ZAKLJUČAK

Rezultati istraživanja pokazuju da se na internetskim stranicama hrvatskih časopisa, tjednika i revija pojavljuje velik broj engleskih posuđenica. Činjenica da smo u relativno malom korpusu pronašli 45 primjera novijih anglicizama (da smo u analizu uključili i starije anglicizme, ta brojka bila bi mnogo veća) pokazuje da novinari često upotrebljavaju engleske riječi, a ponekad i zamjenjuju hrvatske riječi engleskim posuđenicama.

Anglicizmi koji se najviše javljaju u internetskim verzijama hrvatskih časopisa, tjednika i revija pripadaju sferi tehnologije, glazbe, zabave, mode, sporta i ekonomije. Takav rezultat bio je očekivan, jer engleski utjecaj najviše prodire u sferu suvremene znanosti i tehnologije, masovnih medija, popularne kulture, mode i novih stilova života (Sočanac, 2010: 213).

Budući da su u ovo istraživanje većinom uključeni noviji anglicizmi, većina engleskih posuđenica nije prilagođena hrvatskom jeziku. Od 45 primjera anglicizama, samo ih je 20 bilo ortografsko i fonološko prilagođenih hrvatskom jeziku, dok su ostali bili neprilagođeni. Oni anglicizmi koji su bili ortografsko prilagođeni, najviše ih je prilagođeno prema izgovoru, manje prema ortografiji, a najmanje prema kombinaciji izgovora i ortografije. Kod ortografske prilagodbe zanimljiva je pojava dubleta u zapisu istih anglicizama. Analiza pokazuje da se iste riječi ponekad različito pišu; ponekad su prilagođene hrvatskom jeziku, a u nekim drugim primjerima nisu (npr. *band* – *bend*). Nadalje postoji tendencija neprilagođavanja anglicizama hrvatskom pravopisu, iako su već prilagođeni. Razlozi za sve veći broj neadaptiranih anglicizama su ovi: 1) sve viši stupanj jezične kompetencije engleskog jezika hrvatskih govornika, 2) zahtjev po sve bržem pisanju i objavljivanju članaka i 3) globalizacija engleskog jezika odnosno uloga engleskog jezika kao globalnog jezika.

Kod morfološke prilagodbe, svi anglicizmi bili su na neki način morfološko adaptirani hrvatskom jeziku. Najviše ih je prošlo kroz proces nulte transmorfemizacije, sedam anglicizama je prošlo kroz proces kompromisne transmorfemizacije, a nijedan kroz proces potpune transmorfemizacije, što je i očekivano jer smo analizirali samo novije anglicizme.

Kod semantičke prilagodbe, svi su anglicizmi prošli kroz primarnu adaptaciju. Najviše ih je prošlo kroz nultu adaptaciju, dok je kod nekoliko anglicizama došlo do suženja broja značenja.

Zanimljiv je sintaktički utjecaj engleskog jezika na hrvatski. Kad dolazi do pojave hibridnih sintagmi (npr. *open-air festivali*, *reality zvijezda*, itd.) ne govorimo više o posuđivanju, nego već o prebacivanju kodova. Razlog za to je opet veći stupanj jezične kompetencije engleskog jezika unutar jezične zajednice, ali novinari bi trebali izbjegavati sintaktičkim strukturama iz engleskoga jezika jer ne mogu pretpostavljati da ih svi čitatelji njihovih članaka razumiju.

Rezultati usporedbe anglicizama i njihovoga pojavljivanja u rječnicima pokazuju da se najviše anglicizama nalazi u RSR (28 pronađenih anglicizama) i RA (21 pronađenih anglicizama), manje u VHER (12 pronađenih engleskih posuđenica), a najmanje u VRHJ (8 pronađenih anglicizama). Zanimljivo je da velik broj anglicizama ima više varijanti, no novinari uvijek radije izaberu neprilagođenu, izvornu, englesku riječ, iako u rječnicima postoji već prilagođena, hrvatska riječ. Razlog je tome sve veća popularnost engleskog jezika. Engleski zvuči »bolje i prestižnije« od hrvatskoga i, naravno, bolje se prodaje. Novinari tako koriste više izvornih engleskih riječi u potrazi za većim brojem čitatelja i većom zaradom.

Na kraju možemo zaključiti da se u jeziku hrvatskih medija javlja velik broj neprilagođenih, izvornih engleskih riječi. Novinari upotrebljavaju te riječi s namjerom da bi njihovi članci zvučili modernije i atraktivnije, a čitatelji čitaju takve članke s većim zanimanjem, jer je engleski najpopularniji jezik ovog vremena. Postavlja se pitanje: je li ta nekontrolirana upotreba engleskih riječi opasna ili poželjna? Trebamo li zabraniti upotrebu neprilagođenih anglicizama ili bi bilo bolje da ih ignoriramo? Ni jedno, ni drugo. Danas se ne pitamo hoćemo li dopustiti ili zabraniti upotrebu neprilagođenih anglicizama, već do koje ćemo mjere dopustiti njihovu upotrebu. Engleski jezik toliko je prisutan u svim svjetskim jezicima da jednostavno moramo dozvoliti njegov utjecaj na hrvatski jezik, a na nama je da taj utjecaj počnemo kontrolirati.

5. POVZETEK

Cilj te raziskave je analiza novjših anglicizmov v hrvaških spletnih časopisih, tednikih in revijah. V raziskavo so vključeni samo novjši anglicizmi, večina jih je ortografsko neprilagojenih, no vključeni so tudi nekateri, ki so ortografsko prilagojeni, vendar imajo še vedno določene značilnosti (predvsem morfološke), ki niso značilne za hrvaški jezik.

Hipoteza je bila, da bomo našli veliko število anglicizmov, največ neprilagojenih. Glede na to, da je vpliv angleščine na hrvaški jezik bil največji v devedesetih letih prejšnjega stoletja in kasneje, ne pričakujemo, da bomo najdene anglicizme našli zapisane v slovarjih.

Korpus je sestavljen iz hrvaških spletnih časopisov, tednikov in revij (*Jutarnji list*, *Večernji list*, *Novi list*, *Globus*, *Gloria i Cosmopolitan*) in spletne strani www.24sata.hr, v obdobju od 11.4.2012 do 25.4.2012.

Na izbranem korpusu je najprej narejena analiza fonološke, ortografske, morfološke in semantične adaptacije 45-ih primerov anglicizmov, nato sledi komentar rezultatov analize in na koncu smo preverili, ali so ti anglicizmi zapisani v slovarjih ali ne. Za korpus slovarjev sem izbrala štiri slovarje: *Veliki rječnik hrvatskoga jezika* Vladimira Anića (VRHJ), *Rječnik stranih riječi* Vladimira Anića i suradnika (RSR), *Veliki hrvatsko-engleski rječnik* Željka Bujasa (VHER) in *Rječnik anglicizama u hrvatskom ili srpskom jeziku* Rudolfa Filipovića (RA).

Glede na to, da so v raziskavo vključeni večinoma novjši anglicizmi, jih večina ni prilagojena hrvaškemu jeziku. Od 45 primerov jih je bilo samo 20 ortografsko in fonološko prilagojenih hrvaškemu jeziku, medtem ko so bili ostali neprilagojeni. Med ortografsko prilagojenimi anglicizmi jih je bilo največ prilagojenih po izgovoru, manj po pisavi ter najmanj po kombinaciji izgovora in pisave. Pri ortografski adaptaciji je zanimiva pojava dublet v zapisu istih anglicizmov; v nekaterih primerih so prilagojeni hrvaškemu jeziku, medtem ko v drugih primerih niso (npr. *band* – *bend*). Prav tako smo opazili, da obstaja tendenca neprilagajanja anglicizmov hrvaškemu jeziku. Razlogi za to so naslednji: 1) večja stopnja jezikovne kompetence angleščine med hrvaškimi govorniki, 2) zahteva po čim hitrejšem pisanju in objavljanju člankov, in 3) globalizacija angleškega jezika.

Pri morfološki adaptaciji so bili vsi anglicizmi na nek način morfološko prilagojeni hrvaškemu jeziku. Največ se jih je prilagodilo po procesu nulte transmorfemizacije, manj po procesu kompromisne transmorfemizacije in niti eden po procesu popolne transmorfemizacije, kar je bilo tudi pričakovano, saj smo analizirali samo novjše anglicizme.

Pri semantični adaptaciji so se vsi anglicizmi primarno adaptirali. Največ se jih je prilagodilo po nulti adaptaciji, medtem ko je pri drugih prišlo do zmanjšanja števila pomenov.

Zelo zanimiv je vpliv angleške sintakse na hrvaški jezik. Ko pride do pojava hibridnih sintagm (npr. *open-air festivali*, *reality zvezda*, itd.), ne govorimo več samo o posojanju posameznih besed, temveč o preklapljanju iz enega koda v drugi kod. Razlog je ponovno vse večja stopnja jezikovne kompetence angleščine znotraj hrvaške jezikovne skupnosti, toda novinarji bi se morali izogibati takšnih sintaktičnih struktur iz angleškega jezika, saj ne morejo predpostavljati, da jih vsi bralci razumejo.

V slovarjih smo našli veliko število anglicizmov, največ v slovarju tujk (RSR) in slovarju anglicizmov (RA). Zanimivo je, da ima veliko anglicizmov več različic, novinarji pa raje izberejo neprilagojeno, prvotno, angleško obliko namesto prilagojene, hrvaške besede. Razlog za to je vse večja popularnost angleščine med ljudmi. Po mnenju mnogih, angleščina zveni "bolje in bolj prestižno" od hrvaškega jezika in se, seveda, tudi bolje prodaja. Novinarji tako v iskanju večjega zaslužka in večjega števila bralcev raje izberejo angleške besede.

Na koncu lahko zaključimo, da se v jeziku hrvaških medijev pojavlja veliko neprilagojenih anglicizmov. Novinarji uporabljajo te besede z namenom, da bi njihovi članki zveneli bolj moderno in atraktivno, bralci pa takšne članke berejo z večjim zanimanjem, saj je angleščina najbolj popularen jezik teh časov. Tu se postavlja vprašanje: ali je takšna nekontrolirana uporaba anglicizmov nevarna ali zaželjena? Ali moramo prepovedati uporabo neprilagojenih anglicizmov ali bi bilo bolje, da jih preprosto ignoriramo? Niti eno niti drugo. Živimo namreč v času, kjer ni več vprašanje, ali bomo dovolili oziroma prepovedali uporabo neprilagojenih anglicizmov, temveč je vprašanje, do kolikšne mere bomo dopustili njihovo uporabo. Angleščina je že toliko prisotna v vseh svetovnih jezikih, da moramo dovoliti njen vpliv na hrvaški jezik, naša naloga pa je, da ta njen vpliv začnemo nadzirati.

6. LITERATURA

Anić, Vladimir i dr.: *Rječnik stranih riječi*, Novi Liber, Zagreb, 2002.

Anić, Vladimir: *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Novi Liber, Zagreb, 2005.

Bujas, Željko: *Veliki hrvatsko-engleski rječnik*, Globus, Zagreb, 1999.

Filipović, Rudolf: *Teorija jezika u kontaktu*, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, 1986.

Filipović, Rudolf: *Anglicizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku*, Školska knjiga, Zagreb, 1990.

Frančić, Anđela i dr.: *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2005.

Gimson, Alfred Charles; Cruttenden, Alan: *Gimson's pronunciation of English*, Hodder Education, London, 2008.

Hornby, Albert Sydney: *Oxford advanced learner's dictionary of current English*, Oxford University Press, Oxford, 2005.

Nikolić-Hoyt, Anja: *Hrvatski u dodiru s engleskim jezikom*. U: Sočanac, Lelija: *Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima*, Globus, Zagreb, 179-206.

Opačić, Nives: *Mediji i hrvatski standardni jezik*. U: Granić, Jagoda (ur.): *Jezik i mediji – jedan jezik: više svjetova*, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb; Split, 2006, 521-532.

Pelidija, Jasmina i Memišević, Tanja: *Engleske posuđenice u dnevnim novinama i časopisima u BiH*. U: Granić, Jagoda (ur.): *Jezik i mediji – jedan jezik: više svjetova*, Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku, Zagreb; Split, 2006, 553-562.

Sočanac, Lelija: *Hrvatski jezik u dodiru s europskim jezicima*, Globus, Zagreb, 2005.

Sočanac, Lelija: *Anglicizmi u hrvatskom i srpskom jeziku*. U: Tošović, Branko; Wonisch, Arno (ur.) *Hrvatski pogledi na odnose između hrvatskoga, srpskoga i bosanskoga/bošnjačkoga jezika*, svezak 1; Izvori, 2010, 213-226.

Sočanac, Lelija: *Studije o višejezičnosti*, Globus, Zagreb, 2010.

7. POPIS TABLICA

Tablica 1: Hrvatski suglasnici prema zvučnosti (zvučni – bezzvučni), načinu i mjestu tvorbe.....	7
Tablica 2: Engleski suglasnici prema zvučnosti (zvučni – bezzvučni), mjestu tvorbe i načinu tvorbe	8
Tablica 3: Prisutnost pronađenih anglicizama u rječnicima	19

8. PRILOZI

8.1. POPIS SVIH PRONAĐENIH ANGLICIZAMA I NJIHOVA DETALJNA ANALIZA

Primjeri anglicizama:

1. Naprosto se ne smije zaboraviti da je skriveni šećer posvuda, da ga ima čak i u čajnim kobasicama ili kečapu, ali i čipsu koji nerijetko konzumiramo u većim količinama dok gledamo TV program.

Anglicizam: **kečap**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /k/, /e/, /tʃ/ i /p/, slobodna transfonemizacija fonema /ə/
(*ketchup* /ketʃəp/ > *kečap*)
- Ortografska adaptacija: anglicizam je ortografsko adaptiran prema izgovoru (*ketchup* > *kečap*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija; anglicizam je uklopljen u deklinacijski sustav hrvatskog jezika, pa zato dobija domaće nastavke (*kečap* > *kečapu*).
- Semantička adaptacija: primarna semantička adaptacija, nulta adaptacija.

Anglicizam: **čips**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /tʃ/ i /p/, kompromisna transfonemizacija fonema /t/ i /s/
(*chips* /tʃips/ > *čips*)
- Ortografska adaptacija: anglicizam je ortografsko adaptiran prema izgovoru (*chips* > *čips*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija; anglicizam je uklopljen u deklinacijski sustav hrvatskog jezika (*čips* > *čipsu*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, suženje broja značenja; naziv čips upotrebljava se samo za tip grickalice, a ne i za krompirić kao u engleskom.

2. Kad se popije ovaj shake, moramo biti siti.

Anglicizam: **shake**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

3. U akciji Oliver bilo je nekoliko osoba uhićenih i u Bosni i Hercegovini na području Brčkog, a na web stranici su bile i fotografije seksualno iskorištavane djece.

Anglicizam: **web** stranica

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija; hibridna sintagma (imenica modificira imenicu).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

4. Znatno je uspjeh poželjela i njihova web-inačica Mail Online, koji je s čak 55 milijuna čitatelja mjesečno premašio dosad nedodirljivi, ali znatno dosadnji internetski portal The New York Timesa!

Anglicizam: **web**-inačica

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija; hibridna sintagma (imenica modificira imenicu).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

5. Prema navodima iz kaznene prijave, svećenik nije samo pristupao serveru na kojem su bile fotografije i pregledavao ih, već ih je pohranjivao na svoje računalo koje mu je policija oduzela.

Anglicizam: **server**

- Fonološka adaptacija: kompromisna transfonemizacija fonema /s/ i /v/, te slobodna transfonemizacija fonema /3:/ i /ə/ (*server* /s3:və(r)/ > *server*)
- Ortografska adaptacija: adaptacija prema ortografiji modela.
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija; uklopljen u deklinacijski sustav (*server* > *serveru*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

6. Loše spavate i imate ružne snove? U tome vam može pomoći vaš 'smartphone'. Saznajte kako!
Subjekti će na svoje smartphonove "skinuti" posebnu aplikaciju koja će njihove mobitele pretvoriti u pravu pravcatu tvornicu snova.

Anglicizam: **smartphone**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija; anglicizam je uklopljen u deklinacijski sustav, dobija umetak -ov- (*smartphone* > *smartphonove*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

7. Čak 37 posto zaposlenih tvrdi da je svoju prvu plaću potrošilo na šoping kako bi razveselili sebe, ali i svoje najmilije.

Anglicizam: **šoping**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /ʃ/ i /p/, kompromisna transfonemizacija fonema /ɒ/ i /ɪ/, te slobodna transfonemizacija fonema /ŋ/ (*shopping* /ʃɒpɪŋ/ > *šoping*).
 - Ortografska adaptacija: kombinacija izgovora i ortografije modela.
 - Morfološka adaptacija: kompromisna transmorfemizacija.
 - Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.
8. Sljedeće destinacije izložbe su festival Mikser u Beogradu te Sofia Design Week, a u Hrvatskoj će se izložba moći vidjeti tijekom Dana D u lipnju - nabraja Borovnjak koju smo slikali s “Vegetarijanskim mihom” Noela Šurana, zanimljivim ready-madeom sa izraženom komponentom humora i bizarnosti, koji inspiraciju crpi iz tradicijskog istarskog glazbala.

Anglicizam: **ready-made**

- Fonološka adaptacija: /
 - Ortografska adaptacija: /
 - Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*ready-made* > *ready-madeom*).
 - Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.
9. Iako je bila planiran za kraj travnja, u 2012. nije osiguran budžet dostatan za održavanje filmske smotre bez ugrožavanja kvalitete i filmova i same organizacije.

Anglicizam: **budžet**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija /dʒ/ u /dž/.
 - Ortografska adaptacija: kombinacija izgovora i ortografije modela.
 - Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
 - Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.
10. Dugačak line up itekako će oplemeniti tri iznimna imena: Everlast, Goribor i Damir Avdić!

Anglicizam: **line up**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

11. Everlast - Erik Francis Schrody, poznatiji kao Everlast, legendarni je frontman hip hop velikana House Of Pain i solo izvođač najpoznatiji po ogromnom svjetskom hitu "What Its Like" koji i dan danas bilježi sjajan airplay.

Anglicizam: **frontman**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

Anglicizam: **airplay**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

12. Sada već dokazani miljenici lokalne publike, s bazom fanova koja raste sa svakim novim koncertom, Goribor uživo jednostavno ne znaju razočarati.

Anglicizam: **fan**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*fan* > *fanova*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

13. Teško da se posljednjih godina, zahvaljujući pojedinačnim klupskim i dvoranskim koncertima te nastupima na open-air festivalima možemo požaliti na inozemnu i domaću koncertnu ponudu.

Anglicizam: **open-air**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, neadaptirani pridjev.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

14. Scenski atraktivni, glazbeno zreli, ST!LLNESS su band s odlučnim stavovima i znanjem kako to prenijeti publici.

Anglicizam: **band**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

15. Sad ste me podsjetili na ljetu, na bendove koji sviraju po parkovima i na nogomet koji ljeti obožavam pratiti.

Anglicizam: **bend**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /b/, kompromisna transfonemizacija fonema /æ/, /n/ i /d/ (*band* /bænd/ > *bend*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*band* > *bend*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, u množini dobija umetak -ov- (*bend* > *bendovi*), prilagođen deklinacijskom sustavu (*bend* > *bendovi* > *bendove*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

16. Podastirući vrlo šaroliku galeriju likova, ocrtavajući obiteljske backgrounde glavnih likova, mijenjajući pripovjedne perspektive, Pongrašiću uspijeva napisati dinamičan roman u kojem ne ulazi duboko u filozofiranje o uzrocima i posljedicama brutalnih užasa na ulicama, već pušta priču (i njezine pripovjedače) da govore sami, jer svakome normalnom tu je sve jasno i bez dodatnog dociranja.

Anglicizam: **background**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*background* > *backgrounde*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, suženje broja značenja.

17. Iako je taj svećenik, Džizus, nesretan spoj obaju bolesti, ni pedofilija ni rasizam nisu crkveni brend.

Benetton i njegova obitelj tu su obiteljsku tvrtku osnovanu 1965. godine pretvorili u jedan od najpoznatijih talijanskih brendova s više od 6500 prodavaonica u 120 zemalja, poznatu po živim bojama i smjelim i kontroverznim reklamnim kampanjama.

Anglicizam: **brend**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /b/, kompromisna adaptacija fonema /æ/, /r/, /n/ i /d/ (*brand* /brænd/ > *brend*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*brand* > *brend*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, dobija umetak -ov- (*brend* > *brendovi*), prilagođen deklinacijskom sustavu (*brendovi* > *brendova*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, suženje broja značenja.

18. Turistički djelatnici kažu da je parcela od 180 tisuća kvadrata savršena za hotele, stanove, shopping-centre i kongresne centre...

Anglicizam: **shopping-centar**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /e/, kompromisna tranfonemizacija fonema /s/, /n/ i /t/, te slobodna transfonemizacija fonema /ə/ u riječi *centar* (*center* /sentə(r)/ > *centar*).
- Ortografska adaptacija: prvi dio sintagme nije prilagođen prema izgovoru, dok je drugi dio prilagođen po ortografiji modela.
- Morfološka adaptacija: prvi dio pripada kompromisnoj transmorfemizaciji, a drugi nultoj transmorfemizaciji; prilagođen deklinacijskom sustavu (*shopping-centar* > *shopping-centri* > *shopping-centre*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

19. Moj tim i ja proveli smo zajedno 16 godina, stvarali smo od početka hotelsku kompaniju koja je bila lider u regiji i oni su kroz taj period stasali u zrele i ozbiljne profesionalce.

Anglicizam: **tim**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /i:/ i /m/, kompromisna transfonemizacija fonema /t/ (*team* /ti:m/ > *tim*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*team* > *tim*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, suženje broja značenja.

Anglicizam: **lider**

- Fonološka adaptacija: nulta tranfonemizacija fonema /l/ i /i:/, kompromisna transfonemizacija fonema /d/ i slobodna transfonemizacija fonema /ə/ (*leader* /li:də(r)/ > *lider*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*leader* > *lider*).
- Morfološka adaptacija: kompromisna transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

20. Svakoga petka puštam evergreene za publiku od 35 do 80 godina.

Anglicizam: **evergreen**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*evergreen* > *evergreeni* > *evergreene*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

21. Opuštali su se u teniskom centru Sperk u Ottobrunnu tako što su jedan drugog iscrpljivali ubojitim bekhendima i forhendima.

Anglicizam: **bekhend**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /b/ i /k/, kompromisna transfonemizacija fonema /æ/, /h/, /n/ i /d/ (*backhand* /bæk'hænd/ > *bekhend*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*backhand* > *bekhend*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*bekhend* > *bekhendi* > *bekhendima*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

Anglicizam: **forhend**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /f/ i /ɔ:/, kompromisna transfonemizacija fonema /h/, /æ/, /n/ i /d/ (*forhand* /fɔ:hænd/ > *forhend*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*forhand* > *forhend*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*forhend* > *forhendi* > *forhendima*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

22. I sad će s posebnim užitkom odigrati nekoliko poena, iako nemaju vremena za pravi meč.

Anglicizam: **meč**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /m/ i /tʃ/, kompromisna transfonemizacija fonema /æ/ (*match* /mætʃ/ > *meč*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*match* > *meč*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, suženje broja značenja.

23. To je Dacreov one-man show, svakodnevna predstava u kojoj prisutne, nezadovoljan glupostima koje su mu toga dana predložili na kolegiju, bestidno psuje i naziva “najobičnijim pičkama”.

Anglicizam: **one-man**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

Anglicizam: **show** (vidi primjer 36).

24. Jukiću nije ostavio dovoljno prostora i prigovorio je da bi se marketinški poslovi trebali dati Fimi mediji, s obzirom na to da je Pošta trošila mnogo na marketing.

Anglicizam: **marketing**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /m/ i /k/, kompromisna transfonemizacija fonema /a:/, /ɪ/ i /t/, slobodna transfonemizacija fonema /ŋ/ (*marketing* /ma:kitɪŋ/ > *marketing*).
- Ortografska adaptacija: adaptacija po ortografiji modela.
- Morfološka adaptacija: kompromisna transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

25. HDZ je zaključio ugovor, tamo su bili članovi stranke, uglavnom članovi Mladeži koji su sudjelovali u anketama o rejtingu.

Anglicizam: **rejting**

- Fonološka adaptacija: kompromisna transfonemizacija fonema /r/, /t/ i /ɪ/, slobodna transfonemizacija fonema /eɪ/ i /ŋ/ (*rating* /reɪtɪŋ/ > *rejting*).
- Ortografska adaptacija: kombinacija izgovora i ortografije modela (*rating* > *rejting*).
- Morfološka adaptacija: kompromisna transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*rejting* > *rejtingu*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

26. Doznao sam da je Thompson odustao od gradnje kuće i kupio penthouse na Radničkoj cesti.

Anglicizam: **penthouse**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /p/ i /e/, kompromisna transfonemizacija fonema /n/, /t/, /h/ i /s/, te slobodna transfonemizacija fonema /aʊ/ (*penthouse* /penthaʊs/ > *penthouse*).
- Ortografska adaptacija: djelomično prilagođen prema izgovoru (*penthouse* > *penthouse*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

27. O incidentu na Facebooku medije su izvijestile udruge Kontra i Iskorak koje su u priopćenju poslale i screenshot prepiske na toj društvenoj mreži.

Anglicizam: **screenshot** prepisci

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, hibridna sintagma (imenica modificira imenicu).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

28. Građani Ministarstvu turizma mogu e-mailom poslati prijedloge za izmjenu zakona u turizmu ili ideje za izradu strategije.

Anglicizam: **e-mail**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (e-mail > e-mailom).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

29. Vlada preko fejsa i Twittera traži ideje za pomoć turizmu.

Anglicizam: **fejs**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /f/, kompromisna transfonemizacija fonema /s/ i slobodna transfonemizacija fonema /ei/ (*face(book)* /feis(buk)/ > *fejs(buk)*)
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*face(book)* > *fejs(buk)*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*fejs* > *fejisa*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

30. Ministrica zaštite okoliša i prirode Mirela Holy otkrila je u chatu za Dnevnik.hr kako joj građani zbog reforme sustava prikupljanja otpada svaki dan prijete.

Anglicizam: **chat**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*chat* > *chatu*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

31. Kod Houstona je najraspoloženiiji bio rookie Chandler Parsons sa 23 pogotka i šest skokova.

Anglicizam: **rookie**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

32. Ivo Karlović popravio je svoj ranking za jedno mjesto i ovaj tjedan je 60. tenisač svijeta, a Antonio Veić je zadržao prošlotjednu, 124. Poziciju.

Anglicizam: **ranking**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: kompromisna transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

33. Rijeka jedan od gradova koji je gurao naš come back i stvarno nam pružio podršku u trenucima koji nam nisu bili jednostavni.

Anglicizam: **come back**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

34. Američka reality zvijezda, poduzetnica, glumica i model armenskih korijena Kim Kardashian (31) poznata je po eksperimentiranju sa šminkom koju često na svoje lice nanosi u bogatim slojevima.

Anglicizam: **reality** zvijezda

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, hibridna sintagma (imenica modificira imenicu).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

35. No kada je pronašla look koji joj najviše odgovara, teško ju je bilo ne vidjeti na mnogim naslovnicama i u modnim editorijalima.

Anglicizam: **look**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, suženje značenja.

Anglicizam: **editorijal**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /e/, /ɔ:/ i /l/, kompromisna transfonemizacija fonema /d/, /r/, /t/, /r/, slobodna transfonemizacija fonema /ɪə/ (*editorial* (edɪtɔːrɪəl/ > *editorijal*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema ortografiji modela (*editorial* > *editorijal*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*editorijal* > *editorijali* > *editorijalima*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

36. U subotu ujutro, nešto malo poslije osam sati u rodilištu KBC-a Rijeka rođeno je prvo dijete bivšeg rukometnog reprezentativca Mirze Džombe i supruge Belme, bivše voditeljice RTL-ova showa 'Pobijedi Šolu', piše Story.

Anglicizam: **show**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*show* > *showa*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, suženje značenja.

37. Primjereno događaju, haljine slavne dizajnerice bile su modni odabir slavnih djevojaka koje su se na njemu pojavile.

Anglicizam: **dizajnerica**

- Fonološka adaptacija: kompromisna transfonemizacija fonema /d/, /ɪ/, /z/, /n/, slobodna transfonemizacija fonema /aɪ/ i /ə/ (*designer* /dɪzainə(r)/ > *dizajner* > *dizajnerica*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*designer* > *dizajner* > *dizajnerica*).
- Morfološka adaptacija: kompromisna transmorfemizacija (*designer* > *dizajner*) i sekundarna adaptacija imenica (*designer* > *dizajner* > *dizajnerica*), prilagođen deklinacijskom sustavu (*dizajnerica* > *dizajnerice*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

38. Za početak isprobajte jedan vintage komad, meni se sviđaju ženstvena tunika ili top od bijele čipke pomalo starinskog izgleda.

Anglicizam: **vintage**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, neadaptirani pridjev.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

39. Čini se da taj mali fensi modni dodatak može utjecati na percepciju o karakteru onoga koji ih nosi i istaknuti najbolje na njemu.

Anglicizam: **fensi**

- Fonološka adaptacija: nulta transfonemizacija fonema /f/, kompromisna transfonemizacija fonema /æ/, /n/, /s/, i /ɪ/ (*fancy* /fænsɪ/ > *fensi*).
- Ortografska adaptacija: prilagođen prema izgovoru (*fancy* > *fensi*).
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, neadaptirani pridjev.
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

40. Manekenka i glumica možda jesu neobičan spoj, ali obje imaju glazbenog iskustva, a kako se odnedavno češće susreću i druže, Kate je palo na pamet da bi mogle zajedno snimiti single.

Bit će upravo onako kako Nelly priželjkuje, barem ako je suditi prema prvom singleu koji se upravo počeo emitirati.

Anglicizam: **single**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, prilagođen deklinacijskom sustavu (*single* > *singleu*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

41. Ovaj kuhar jedan je od najpoznatijih američkih TV chefova, a posebno je bila popularna njegova knjiga "Kuhinja povjerljivo".

Anglicizam: **chef**

- Fonološka adaptacija: /
- Ortografska adaptacija: /
- Morfološka adaptacija: nulta transmorfemizacija, dobija umetak -ov- (*chef* > *chefovi*), prilagođen deklinacijskom sustavu (*chefovi* > *chefova*).
- Semantička adaptacija: primarna adaptacija, nulta adaptacija.

8.2. POPIS IZVORA SVIH PRONAĐENIH ANGLICIZAMA

Primjeri:

1. Naprosto se ne smije zaboraviti da je skriveni šećer posvuda, da ga ima čak i u čajnim kobasicama ili kečapu, ali i čipsu koji nerijetko konzumiramo u većim količinama dok gledamo TV program.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/otkrivamo-koliko-su-slatki-proizvodi-koje-svakodnevno-konzumiramo--secera-ima-u-cajnoj-kobasici-i-cipsu-/1020980/>, 11.4.2012).

2. Kad se popije ovaj shake, moramo biti siti.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/otkrivamo-koliko-su-slatki-proizvodi-koje-svakodnevno-konzumiramo--secera-ima-u-cajnoj-kobasici-i-cipsu-/1020980/>, 11.4.2012).

3. U akciji Oliver bilo je nekoliko osoba uhićenih i u Bosni i Hercegovini na području Brčkog, a na web stranici su bile i fotografije seksualno iskorištavane djece.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/mladen-kozina--svecenik-pedofil-iz-zagreba--da--kriv-sam--idem-u-zatvor-na-12-mjeseci/1020885/>, 11.4.2012).

4. Znatan je uspjeh poželja i njihova web-inačica Mail Online, koji je s čak 55 milijuna čitatelja mjesečno premašio dosad nedodirljivi, ali znatno dosadniji internetski portal The New York Timesa!

(Jutarnji list, <http://globus.jutarnji.hr/hrvatska/daily-mail-tabloid-koji-je-pokorio-svijet>, 11.4.2012).

5. Prema navodima iz kaznene prijave, svećenik nije samo pristupao serveru na kojem su bile fotografije i pregledavao ih, već ih je pohranjivao na svoje računalo koje mu je policija oduzela.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/mladen-kozina--svecenik-pedofil-iz-zagreba--da--kriv-sam--idem-u-zatvor-na-12-mjeseci/1020885/>, 11.4.2012).

6. Loše spavate i imate ružne snove? U tome vam može pomoći vaš 'smartphone'. Saznajte kako! Subjekti će na svoje smartphonove "skinuti" posebnu aplikaciju koja će njihove mobitele pretvoriti u pravu pravcatu tvornicu snova.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/lose-spavate-i-imate-ruzne-snove--u-tome-vam-moze-pomoci-vas-smartphone--saznajte-kako-/1020758/>, 11.4.2012).

7. Čak 37 posto zaposlenih tvrdi da je svoju prvu plaću potrošilo na šoping kako bi razveselili sebe, ali i svoje najmilije.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/trecina-hrvata-cijelu-prvu-placu-potrosi-na-soping/1019938/>, 11.4.2012).

8. Sljedeće destinacije izložbe su festival Mikser u Beogradu te Sofia Design Week, a u Hrvatskoj će se izložba moći vidjeti tijekom Dana D u lipnju - nabraja Borovnjak koju smo slikali s "Vegetarijanskim mihom" Noela Šurana, zanimljivim ready-madeom sa izraženom komponentom humora i bizarnosti, koji inspiraciju crpi iz tradicijskog istarskog glazbala.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/europski-sajam-dizajna--sto-rade-nasi-dizajneri-u-kamp-kucici-u-milanu-/1020850/>, 11.4.2012).

9. Iako je bila planiran za kraj travnja, u 2012. nije osiguran budžet dostatan za održavanje filmske smotre bez ugrožavanja kvalitete i filmova i same organizacije.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/zbog-recesije-otkazan-dubrovacki-libertas-film-festival/1019818/>, 11.4.2012).

10. Dugačak line up itekako će oplemeniti tri iznimna imena: Everlast, Goribor i Damir Avdić!

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/everlast--goribor-i-damir-avdic-na-rokaju--/1020750/>, 11.4.2012).

11. Everlast - Erik Francis Schrody, poznatiji kao Everlast, legendarni je frontman hip hop velikana House Of Pain i solo izvođač najpoznatiji po ogromnom svjetskom hitu "What Its Like" koji i dan danas bilježi sjajan airplay.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/everlast--goribor-i-damir-avdic-na-rokaju--/1020750/>, 11.4.2012).

12. Sada već dokazani miljenici lokalne publike, s bazom fanova koja raste sa svakim novim koncertom, Goribor uživo jednostavno ne znaju razočarati.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/everlast--goribor-i-damir-avdic-na-rokaju--/1020750/>, 11.4.2012).

13. Teško da se posljednjih godina, zahvaljujući pojedinačnim klupskim i dvoranskim koncertima te nastupima na open-air festivalima možemo požaliti na inozemnu i domaću koncertnu ponudu.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/stize-nam--najbolji-britanski-live-band--jim-jones-revue/1020623/>, 11.4.2012).

14. Scenski atraktivni, glazbeno zreli, ST!LLNESS su band s odlučnim stavovima i znanjem kako to prenijeti publici.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/st-llness-u-tvornici-kulture--osvjezenje-na-domacoj-glazbenoj-sceni/1020006/>, 11.4.2012).

15. Sad ste me podsjetili na ljetu, na bendove koji sviraju po parkovima i na nogomet koji ljeti obožavam pratiti.

(Cosmopolitan, <http://www.cosmopolitan.hr/clanci/celebrity/insajderske-price-tko-je-chuck-bass>, 25.4.2012).

16. Podastirući vrlo šaroliku galeriju likova, ocrtavajući obiteljske backgrounde glavnih likova, mijenjajući pripovjedne perspektive, Pongrašiću uspijeva napisati dinamičan roman u kojem ne ulazi duboko u filozofiranje o uzrocima i posljedicama brutalnih užasa na ulicama, već pušta priču (i njezine pripovjedače) da govore sami, jer svakome normalnom tu je sve jasno i bez dodatnog dociranja.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/zoran-ponggrasic----cistaci---stupovi-drustva-kao-predvodnici-ulicnih-rasistickih-nasilnika/1019257/>, 11.4.2012).

17. Iako je taj svećenik, Džizus, nesretan spoj obaju bolesti, ni pedofilija ni rasizam nisu crkveni brend.

(Jutarnji list, <http://www.jutarnji.hr/zoran-ponggrasic----cistaci---stupovi-drustva-kao-predvodnici-ulicnih-rasistickih-nasilnika/1019257/>, 11.4.2012).

18. Turistički djelatnici kažu da je parcela od 180 tisuća kvadrata savršena za hotele, stanove, shopping-centre i kongresne centre...

(Jutarnji list, <http://globus.jutarnji.hr/hrvatska/vracam-se-opet-su-mi-sva-vrata-otvorena>, 11.4.2012).

19. Moj tim i ja proveli smo zajedno 16 godina, stvarali smo od početka hotelsku kompaniju koja je bila lider u regiji i oni su kroz taj period stasali u zrele i ozbiljne profesionalce.

(Jutarnji list, <http://globus.jutarnji.hr/hrvatska/vracam-se-opet-su-mi-sva-vrata-otvorena>, 11.4.2012).

20. Svakoga petka puštam evergreene za publiku od 35 do 80 godina.

(Jutarnji list, <http://globus.jutarnji.hr/kultura/nevidljiva-vojska-vrhunske-kulture>, 11.4.2012).

21. Opuštali su se u teniskom centru Sperk u Ottobrunnu tako što su jedan drugog iscrpljivali ubojitim bekhendima i forhendima.

(Jutarnji list, <http://globus.jutarnji.hr/zivot/zivimo-za-finale-lige-prvaka-to-bi-bio-idealni-oprostaj-od-munchena>, 11.4.2012).

22. I sad će s posebnim užitkom odigrati nekoliko poena, iako nemaju vremena za pravi meč.

(Jutarnji list, <http://globus.jutarnji.hr/zivot/zivimo-za-finale-lige-prvaka-to-bi-bio-idealni-oprostaj-od-munchena>, 11.4.2012).

23. To je Dacreov one-man show, svakodnevna predstava u kojoj prisutne, nezadovoljan glupostima koje su mu toga dana predložili na kolegiju, bestidno psuje i naziva “najobičnijim pičkama”.
- (Jutarnji list, <http://globus.jutarnji.hr/hrvatska/daily-mail-tabloid-koji-je-pokorio-svijet>, 11.4.2012).
24. Jukiću nije ostavio dovoljno prostora i prigovorio je da bi se marketinški poslovi trebali dati Fimi mediji, s obzirom na to da je Pošta trošila mnogo na marketing.
- (Večernji list, <http://www.vecernji.hr/vijesti/novac-bmw-donio-je-vlasnik-kockarnice-uvoznik-tdr-a-bih-clanak-401346>, 23.4.2012).
25. HDZ je zaključio ugovor, tamo su bili članovi stranke, uglavnom članovi Mladeži koji su sudjelovali u anketama o rejtingu.
- (Večernji list, <http://www.vecernji.hr/vijesti/novac-bmw-donio-je-vlasnik-kockarnice-uvoznik-tdr-a-bih-clanak-401346>, 23.4.2012).
26. Doznao sam da je Thompson odustao od gradnje kuće i kupio penthouse na Radničkoj cesti.
- (Večernji list, <http://www.vecernji.hr/vijesti/novac-bmw-donio-je-vlasnik-kockarnice-uvoznik-tdr-a-bih-clanak-401346>, 23.4.2012).
27. O incidentu na Facebooku medije su izvijestile udruge Kontra i Iskorak koje su u priopćenju poslale i screenshot prepiske na toj društvenoj mreži.
- (Večernji list, <http://www.vecernji.hr/vijesti/bjelovarski-policajac-fejsu-nije-mi-ih-zao-pedercine-su-oba-clanak-401552>, 23.4.2012).
28. Građani Ministarstvu turizma mogu e-mailom poslati prijedloge za izmjenu zakona u turizmu ili ideje za izradu strategije.
- (Večernji list, <http://www.vecernji.hr/biznis/vlada-preko-fejsa-twittera-trazi-ideje-pomoc-turizmu-clanak-401422>, 23.4.2012).
29. Vlada preko fejsa i Twittera traži ideje za pomoć turizmu.
- (Večernji list, <http://www.vecernji.hr/biznis/vlada-preko-fejsa-twittera-trazi-ideje-pomoc-turizmu-clanak-401422>, 23.4.2012).
30. Ministrica zaštite okoliša i prirode Mirela Holy otkrila je u chatu za Dnevnik.hr kako joj građani zbog reforme sustava prikupljanja otpada svaki dan prijete.
- (Večernji list, <http://www.vecernji.hr/vijesti/holy-gradani-mi-svaki-dan-prijete-zbog-otpada-clanak-401047>, 23.4.2012).

31. Kod Houstona je najraspoloženiји bio rookie Chandler Parsons sa 23 pogotka i šest skokova.
(Novi list, <http://www.novilist.hr/Sport/Kosarka/Pobjeda-Spursa-poraz-Oklahome>, 23.4.2012).
32. Ivo Karlović popravio je svoj ranking za jedno mjesto i ovaj tjedan je 60. tenisač svijeta, a Antonio Veić je zadržao prošlotjednu, 124. Poziciju.
(Novi list, <http://www.novilist.hr/Sport/Ostali-sportovi/Tenis/Cilic-pao-za-jedno-Dodig-za-20-mjesta>, 23.4.2012).
33. Rijeka jedan od gradova koji je gurao naš come back i stvarno nam pružio podršku u trenucima koji nam nisu bili jednostavni.
(Novi list, <http://www.novilist.hr/Scena/Glazba/Zabranjeno-pusenje-i-rijecka-publika-se-vole>, 23.4.2012).
34. Američka reality zvijezda, poduzetnica, glumica i model armenskih korijena Kim Kardashian (31) poznata je po eksperimentiranju sa šminkom koju često na svoje lice nanosi u bogatim slojevima.
(Gloria, <http://www.gloria.com.hr/stil/showpage.php?id=18657>, 23.4.2012).
35. No kada je pronašla look koji joj najviše odgovara, teško ju je bilo ne vidjeti na mnogim naslovnicama i u modnim editorijalima.
(Gloria, <http://www.gloria.com.hr/vijesti/showpage.php?id=18648>, 23.4.2012).
36. U subotu ujutro, nešto malo poslije osam sati u rodilištu KBC-a Rijeka rođeno je prvo dijete bivšeg rukometnog reprezentativca Mirze Džombe i supruge Belme, bivše voditeljice RTL-ova showa 'Pobijedi Šolu', piše Story.
(Gloria, <http://www.gloria.com.hr/vijesti/showpage.php?id=18647>, 23.4.2012).
37. Primjereno događaju, haljine slavne dizajnerice bile su modni odabir slavnih djevojaka koje su se na njemu pojavile.
(Gloria, <http://www.gloria.com.hr/moda/showpage.php?id=18582>, 23.4.2012).
38. Za početak isprobajte jedan vintage komad, meni se sviđaju ženstvena tunika ili top od bijele čipke pomalo starinskog izgleda.
(Cosmopolitan, <http://www.cosmopolitan.hr/clanci/moda/kako-nositi-vintage-odjecu-a-da-ne-izgledam-staromodno>, 25.4.2012).

39. Čini se da taj mali fensi modni dodatak može utjecati na percepciju o karakteru onoga koji ih nosi i istaknuti najbolje na njemu.

(Cosmopolitan, <http://www.cosmopolitan.hr/clanci/100-musko/frajer-s-naocalama-njam-njam>, 25.4.2012).

40. Manekenka i glumica možda jesu neobičan spoj, ali obje imaju glazbenog iskustva, a kako se odnedavno češće susreću i družu, Kate je palo na pamet da bi mogle zajedno snimiti single.

(Cosmopolitan, <http://www.cosmopolitan.hr/clanci/celebrity/kate-moss-i-kristen-stewart-planiraju-zajednicki-single>, 25.4.2012).

41. Ovaj kuhar jedan je od najpoznatijih američkih TV chefova, a posebno je bila popularna njegova knjiga "Kuhinja povjerljivo".

(<http://www.24sata.hr/putovanja/ako-niste-bili-u-hrvatskoj-onda-ste-idiot-kaze-kuhar-bourdian-263403>, 25.4.2012).

9. IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Izjavljujem, da sam diplomski rad pod nazivom *Anglicizmi u suvremenom hrvatskom jeziku* izradila samostalno, uz potrebne konzultacije.

Svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima, bilo da su u pitanju knjige, znanstveni ili stručni članci, internetske stranice i sl. u radu su jasno označeni kao takvi te adekvatno navedeni u popisu literature.

U Ljubljani, _____

Lidija Lesjak